

UNA TROBADA TRANSFORMADORA

Margalida Oliver Colom

PREGÀRIA

Senyor Déu, Pare nostre: et donam gràcies perquè estam
reunits;
et donam gràcies perquè formam grup i ens podem ajudar
mútuament.

Pare, obre'ns els ulls i el cor, com ho feres amb la
Samaritana,
perquè vegem la nostra vida en tota la seva profunditat:
que la nostra mirada, ampla i amorosa com la teva, arribi a
tots aquells que tenim més a prop.

Envia'ns el teu Esperit jove i valent, al nostre cor:
transforma'ns en fills teus,
que sapiguem estimar-te, que sapiguem col·laborar en la
teva acció en el món.

Fes-nos estar atents i actius davant els problemes i els mals
que hi ha al nostre voltant;

posa en els nostres llavis paraules que siguin llum;
ensenya'ns a fer créixer el teu amor a tot arreu.

T'ho demanam per Jesucrist, que és la teva Mirada, Acció i
Paraula entre nosaltres. Amén.

TEXT BÍBLIC: Joan 4,1-42

«Jesús va saber que havia arribat a oïda dels fariseus que ell feia més deixebles i en batiava més que Joan. De fet, no era Jesús qui batiava, sinó els seus deixebles. Llavors va deixar Judea i se'n tornà a Galilea. Jesús havia de travessar Samària. Arribà, doncs, en una població samaritana que es deia Sicar, no gaire lluny de la propietat que Jacob havia donat al

seu fill Josep; allà hi havia el pou de Jacob. Jesús, cansat de caminar, s'assegué allà devora el pou. Era cap al migdia. Una dona de Samaria es presentà a treure aigua. Jesús li diu: -Dona'm aigua. Els seus deixebles se n'havien anat al poble a comprar menjar. Però la dona samaritana preguntà a Jesús: -Com és que tu, que ets jueu, em demanes aigua a mi, que som samaritana? Cal recordar que els jueus no es fan amb els samaritans. Jesús li respongué: - Si sabessis quin és el do de Déu i qui és el qui et diu: "Dona'm aigua", ets tu qui li n'hauries demanada, i ell t'hauria donat aigua viva". La dona li diu: - Senyor, no tens res per a pouar i aquest pou és fondo. D'on la trauràs, l'aigua viva? El nostre pare Jacob ens va donar aquest pou, i en bevia tant ell com els seus fills i el seu bestiar. Que potser ets més gran que ell? Jesús li respongué: -Tots els qui beuen aigua d'aquesta tornen a tenir set. Però el qui begui de l'aigua que jo li donaré, mai més no tindrà set: l'aigua que jo li donaré es convertirà dins ell en una font d'on brollarà vida eterna. Li diu la dona: - Senyor, dona'm aigua d'aquesta! Així no tindrè més set ni hauré de venir aquí a pouar. Ell li diu: - Ves a cridar el teu marit i torna. La dona li contestà: - No en tenc, de marit. Li diu Jesús: - Fas bé de dir que no en tens. N'has tingut cinc, i l'home que ara tens no és el teu marit. En això has dit la veritat! La dona li respon: -Senyor, veig que ets un profeta. Els nostres pares van adorar Déu en aquesta muntanya, però vosaltres deis que el lloc on cal adorar-lo és Jerusalem. Jesús li diu: - Creu-me, dona, arriba l'hora que el lloc on adorareu el Pare no serà ni aquesta muntanya ni Jerusalem. Vosaltres adoreu allò que no coneixeu. Nosaltres sí que adoram allò que coneixem, perquè la salvació ve dels jueus. Però arriba l'hora, més ben dit, és ara, que els autèntics adoradors adoraran el Pare en Esperit i en veritat. Aquests són els adoradors que vol el Pare. Déu és esperit. Per això els qui l'adoren han de fer-ho en Esperit i en veritat. Li diu la dona: - Sé que ha de venir el Messies, és

a dir, l'Ungit. Quan ell vengui, ens ho explicarà tot. Jesús li respon: - Som jo, el qui et parla. En aquell moment arribaren els deixebles. S'estranyaren que parlàs amb una dona, però cap d'ells no va gosar preguntar-li què volia o per què parlava amb ella. Llavors la dona deixà la gerra i se'n va anar al poble a dir a la gent: - Veniu a veure un home que m'ha dit tot el que he fet. No deu ser el Messies? La gent va sortir del poble i l'anà a trobar. Mentrestant, els deixebles el pregaven: - Rabí, menja. Però ell els contestà: - Jo, per menjar, tenc un aliment que vosaltres no coneixeu. Els deixebles es preguntaven entre ells: - És que algú li ha portat menjar? Jesús els diu: - El meu aliment és fer la voluntat del qui m'ha enviat i dur a terme la seva obra. No teniu costum de dir: "Quatre mesos més i ja serem a la sega"? Doncs bé, jo us dic: alçau els ulls i mirau els camps; ja són rossos, a punt de segar! El segador ja cobra el jornal i recull el gra per a la vida eterna; així s'alegren plegats el sembrador i el segador. En aquest cas té raó la dita: "Un és el qui sembra i un altre el qui sega". Jo us he enviat a segar on vosaltres no havíeu treballat. Altres van treballar-hi, i vosaltres us heu beneficiat del seu treball. Molts dels samaritans d'aquell poble van creure en ell per la paraula de la dona, que assegurava: «M'ha dit tot el que he fet». Per això quan els samaritans anaren a trobar-lo, li pregaven que es quedàs amb ells. I s'hi va quedar dos dies. Per la paraula d'ell mateix encara molts més van creure, i deien a la dona: - Ara ja no creim pel que tu dius. Nosaltres mateixos l'hem sentit i sabem que aquest és realment el salvador del món.»

MIR QUÈ DIU EL TEXT

El text comença contant-nos les inquietuds i desconfiances dels fariseus davant l'augment dels deixebles de Jesús, fet que no els agrada gens. Quan Jesús se n'adona, abandona Judea i se'n va cap a Galilea. Jesús se sent cansat i en el

camí, té set i està tot sol. Per això s'asseu devora el pou de Jacob pròxim al lloc de Sicar. Era migdia. També allà s'hi acosta una dona a cercar aigua. No sabia ella que aquell dia i aquella hora era la seva hora de gràcia. De la dona no sabem el nom, amb això el narrador vol representar amb aquesta dona tantes d'altres dones senzilles del poble.

Com en tantes altres ocasions, *Jesús pren la iniciativa de la trobada*. Ho fa a la seva manera i des d'una situació actual: està cansat i té set. Es dirigeix a la dona: «Dona'm de beure.» Ella se sorprèn d'escoltar-lo. I des d'aquesta sorpresa comença el diàleg: –Però com t'atreveixes tu, essent jueu, a demanar-me aigua a mi, que som samaritana? No te n'adones que estàs fent diverses infraccions? Segons les normes socials d'aquell moment, un home just no s'acostava a una dona i menys si havia tingut sis homes. Els homes i les dones no es parlaven. I més encara, els samaritans no es parlaven amb els jueus.

Jesús escolta, se n'adona com la dona està massa sorpresa per la seva forma d'actuar i es defensa. I es defensa atacant, la seva reacció espontània està condicionada pels prejudicis. El pitjor és que quan es defensa, sense saber-ho, es tanca a la novetat i a la vida de Jesús. Una novetat que té al davant i dins ella mateixa però que no pot reconèixer.

Jesús adopta una postura d'acollida, proximitat, comprensió i valoració vers la dona. Entén la seva sorpresa, reconeix que ella també està necessitada, és filla de les seves influències. I fa el que li han ensenyat a fer. Jesús, amb les seves paraules, la convida a endinsar-se en la profunditat del pou abandonant la superfície des d'on ella ha reaccionat amb la seva resposta evasiva del primer moment: –Mira, dona, jo tenc set, i tu pots alleugerir-me-la traient aigua del pou, però per així

com et mostres et faig veure que tu també tens set. Set de **companyia profunda**, perquè et sents tota sola. Set de **fecunditat**, set de **sentit de la vida**, sentit per viure i anunciar la vida. Set **d'amor vertader**. I jo tenc possibilitat de saciar aquesta set teva (cf. 4,10).

Dins la dona hi ha la pregunta de la vida: qui ets tu, Jesús? Qui ets que em tractes així? Qui ets tu, que m'ofereixes alguna cosa diferent al que he conegut fins ara?. Qui ets, que sense quasi adonar-me'n m'has ajudat a connectar amb el meu espai interior, espai preparat per a la vida i en el qual sent un buit? Sembla que la identitat de Jesús (un jueu), que tan clarament tenia la dona al començament del diàleg, comença a quedar qüestionada. Per això li surt la pregunta: Qui ets?

La dona Samaritana pronuncia la seva veritat senzillament, com qualsevol que s'allibera quan diu «*No tenc marit*» (v. 17). És a dir: no tenc un amor que em centri. L'amor no ocupa el centre de la meua vida, per això camín de banda a banda per casa dels veïns.

I la dona se sent profundament compresa, connectada amb ella mateixa i dignificada. Es percep clarament quan li diu a Jesús: «**Veig que ets un profeta...**» (4,19) I si tal volta en queda algun dubte, recordem el missatge de la dona als del seu poble, la forma en què defineix Jesús, la fesomia que sobretot li ha arribat d'Ell: «**...un home que m'ha dit tot quant he fet**» (v. 29) Avui podríem expressar-ho d'una altra manera. És com si la dona comunicàs als del seu poble: –Jesús m'ha tractat amb dignitat, m'ha pres seriosament, em coneix a fons, m'acull, m'entén, m'ha alliberat de les pedres i obstruccions. M'ha eixamplat el meu espai interior per poder connectar amb allò profund i obrir-me a la vida. Obrir-me

a l'Amor. M'he sorprès cridada a ser deixeble, per això **he deixat la gerra** (v. 28), com Pere va deixar les xarxes i vaig corrents als meus germans a anunciar que Ell viu, que Ell tal volta és el Messies, el Salvador que ens ha nascut (cf. 4,29). Jesús es revela a qui l'acull i mostra l'amor i els desitjos del Pare. Acaba el seu diàleg amb una petició: «**Creu-me dona**» (v.21) Creu que aquesta és l'hora en què «**el Pare vol ser adorat en esperit i en veritat perquè Déu és esperit...**» (v. 21-25). «**Som jo el qui està parlant amb tu**» (4, 26).

La dona li diu «**Messies**» (v. 25) i es llavors quan Jesús fa la gran manifestació «**JO SOM**» (v. 26), una de les més solemnes declaracions sobre la seva identitat. Jesús no es veu forçat per la situació de donar aquesta resposta sinó que, deliberadament i per pròpia iniciativa, concedeix aquesta «**gràcia**» a la dona.

ALLÒ QUE EM DIU EL TEXT

Amb la contemplació d'aquest passatge ens adonam com Jesús practica l'empatia a fons, aquesta qualitat que permet posar-se dins la pell de l'altre per poder-lo entendre, fins i tot sense estar d'acord amb ell. Jesús ha decidit obrir espai per a la trobada amb aquesta dona i no queda aturat per la seva primera reacció. Al contrari, se n'adona que tots dos estan en una situació similar de necessitat i carència. Les respectives necessitats de cada un els col·loquen en el pla inicial d'igualtat.

El pou esdevindrà testimoni d'aquesta trobada. Testimoni d'acollida i desconfiança, de paraules i silencis, de mirades i gestos, de sentiments manifestats i tapats, de preguntes desconcertants i tranquil·litzadores. Jesús provoca un canvi de nivell en la conversa, s'endinsa en el pou disposat, com a

ella, a retirar, una per una, totes les pedres que l'impedeixen reconèixer la seva veu; connectar amb el profund, descobrir en la profunditat de si mateixa, el seu desig d'aigua viva.

Per a Jesús el temps no compta, Ell no té pressa per situar-se en el centre; fa tot el camí del diàleg amb ella. I a poc a poc descendeix a la profunditat, suscitant les preguntes en la dona i oferint-li Ell mateix nous missatges de vida (cf. 13-14). Jesús convida la dona a ser sincera, en la profunditat d'ella mateixa, perquè si no, no serà possible connectar amb la font. «**Ves-ten a casa teva, crida el teu marit i torna aquí**» (4, 16). És a dir:

Ves-ten a casa: habita la teva casa, la teva vida, la teva realitat. Sigues sincera amb tu mateixa. No caminis per casa dels veïns. Reconcilia't amb tu mateixa.

Crida el teu marit: identifica els teus vincles, les relacions que vius, el sentit de pertinença que és central en tu. Identifica l'amor que et mou a caminar.

Torna aquí: quan arribis a la profunditat de tu mateixa, trobis el que trobis, no desesperis. Jo t'acompany en l'aventura de la reconciliació i t'esper de nou. Si ho vius a fons, sentiràs que has pogut retirar les pedres que obstruïen l'accés a allò profund de tu mateixa, a la font de la vida i de l'amor.

La dona ha canviat el desig inicial de l'aigua material per l'aigua de la Vida. Reneix a una llibertat nova, la llibertat de l'amor, per tornar corrents al poble i anunciar als seus veïns tot quant ha vist i ha sentit en la relació amb el Verb de la vida. La seva experiència és semblant a la de les dones al matí de Pasqua o a la de l'Estimat, quan reconeix que, també per ell, la Vida s'ha fet visible. Aquesta dona coneix el Do de

saber qui és realment i quina és la qualitat de la Vida que l'habita.

COM APLIC EL TEXT A LA VIDA

Sols una vida viscuda amb passió com a conseqüència de la trobada és una vida vertadera. Per tant, les relacions autèntiques sols són vertaderes i autèntiques quan són fruit d'aquesta trobada. Quan s'ha donat amb la persona l'experiència de trobar-se amb el Senyor i haver experimentat que Ell ha fixat els ulls en mi i jo en Ell. I aquesta experiència t'acompanya sempre, ja no t'abandona mai.

En moltes ocasions difícils de la nostra vida, l'única possibilitat que la vida cresqui es troba en un pou d'aigües profundes i de difícil accés. Jesús està decidit a entrar en diàleg amb la dona perquè pugui adonar-se d'on i com està vivint, perquè pugui començar a reconèixer el do que porta dedins, perquè pugui descobrir-lo i acollir-lo com el Salvador del món (4, 42). I aquesta decisió la realitza a la seva manera, com la seva entrada en el món en una cova de Betlem. Obri camins a la trobada mostrant la seva vulnerabilitat, demanant el que la dona li pot donar a Ell: –Dona'm de beure, que tenc set i tu tens l'instrument per treure aigua del pou.

Podem demanar-nos: quina conversa es produeix avui entre Jesús i jo, si me'n tem que seu aquí, esperant-me? Com ressonen dins mi les primeres preguntes de la dona dirigides a Jesús?

Quan la Vida es fa visible, la nostra forma d'estar en la vida canvia. Començam a entendre el que significa viure la vida com a missió.

“La Trobada” en Jesús i el Do de l’amor provoquen en la dona Samaritana i, també es poden donar en nosaltres, una sèrie de desplaçaments i canvis en cadena. La dona ha passat:

De la desorientació existencial a l’obertura a la vida: aquella que al principi apareix sense rumb i feta un *desert*, producte d’una història de fracassos que la caracteritzen com algú desconfiat, fa un gir a la seva vida: incapaç d’obrir-se i assaborir la novetat, corre a anunciar als altres el que ha viscut, donant-los raó de l’esperança que l’habita i llançant-la a viure en claus noves des del Do que ha descobert.

De l’anonimat a la visibilitat social: la dona desenvolupa un paper fonamental en el relat pel fet d’aparèixer com a anunciadora de la Presència i l’acció de Jesús enmig dels seus, ja que per això s’ha encarnat. Es converteix en una vertadera Apostolessa, com Maria Magdalena. Ambdues foren missatgeres d’una Bona Notícia: comunicar als altres quant han conegut. I ho fa amb la passió per l’anunci, amb la crida a l’adhesió a Jesús.

De l’exclusió territorial a la universalitat inclusiva: els que eren territoris d’altres es converteixen en espais on el Déu de Jesús deixa sentir la seva acció; Jesús és salvador del món, que hi ve amb la ferma voluntat que tots se salvin i arribin al coneixement de la veritat, mostrant-se obertament com a portador de vida per a tots.

Del desconeixement a la confessió de la fe: el relat es tanca amb la confessió no sols de la dona, sinó de tota la ciutat de Samaria que proclama obertament Jesús com a Salvador del món. Es completa així un itinerari de «passos» que condueix la dona i els veïns fins a la proximitat amb el Déu viu, present en Jesús, que compleix les promeses.

Per **LA TROBADA**, dos camins distints convergeixen: el de Jesús i el de la dona samaritana, dos camins que acaben trobant-se..., però no sols entre si, sinó també amb el camí del poble a través de l'anunci d'ella. La gràcia de la conversió és donar la volta completament per la trobada viscuda amb Ell. Comencem a entendre què significa viure la fe. La fe en Jesús és un procés que pot perllongar-se anys abans de produir-se la vertadera conversió, després d'haver viscut petites conversions i obertures a la veritat. Contemplant aquest text ens adonam de quins són aquests canvis que se'ns concedeixen per «gràcia», experimentats en la trobada amb Jesús:

Ens treu de les nostres rutines i de les nostres preocupacions purament materials, dels quefers ordinaris de la nostra vida, cap a valors més alts: el do de Déu.

Ens obri a una nova manera de viure l'amor. No és tan senzill rebre el do de Déu, suposa i exigeix un canvi de vida en tot allò que afectivament va malament, deixant-nos qüestionar i curar.

Purifica la nostra imatge deformada de Déu. Jesús ens obri a una autèntica adoració de Déu en esperit i en veritat, donant menys importància a la rutina exterior i més al nostre cultiu interior.

Ens obri i llança als altres, a l'anunci.

Per convertir-nos hem de renunciar a moltes coses que estimam, però finalment es té l'experiència que tudar la vida en nom de Jesús és guanyar-la. Els samaritans van haver de renunciar al pou de Jacob, però Jesús els va proporcionar l'aigua viva que els va saciar la seva set eternament. Van haver de renunciar a la muntanya en què donaven culte, però Jesús els va oferir la possibilitat de trobar Déu en qualsevol lloc. Creien que Jacob era el personatge més important de la història, però trobaren algú més gran que Jacob. Esperaven

la vinguda del Messies, i Jesús va canviar aquesta esperança en realitat, en certa.